

WPŁYW PROJEKTÓW UNIJNYCH NA JAKOŚĆ DZIAŁANIA SZKOŁY

Bożena Ciesielska
(koordynator projektów unijnych, dyrektor szkoły)

Szkoła Podstawowa w Żabnicy, październik 2015 r.

WSTĘP

Edukacja była zawsze uważana za tę dziedzinę, gdzie narodowe tradycje i metody – które różnią się w państwach członkowskich – powinny być respektowane, a nawet powinno się im sprzyjać. Istnieje przekonanie, że jakiegokolwiek próby normalizacji nauczania, struktur, metod lub programów byłyby niewłaściwe.

Od 1974 dało się zauważyć rosnące zainteresowanie nawiązaniem bliższej współpracy między państwami członkowskimi w zakresie edukacji. Dlatego też, Rada Ministrów przyjęła sześciopunktowy program, obejmujący następujące dziedziny:

1. Poprawa kształcenia zawodowego i edukacji kulturalnej pracowników migrujących i ich dzieci.
2. Lepsze wzajemne zrozumienie różnych europejskich systemów edukacyjnych.
3. Zbieranie podstawowych informacji dokumentalnych i statystycznych.
4. Współpraca w zakresie szkolnictwa wyższego.
5. Usprawnienie nauczania języków obcych.
6. Równość szans dostępu do wszystkich form edukacji w całej Wspólnocie.

Następnie program został rozszerzony w taki sposób, aby podjąć inicjatywy zmierzające do poprawy kształcenia zawodowego młodych ludzi i ułatwić im przejście ze szkoły do miejsca pracy. Godne uwagi jest także podejście Wspólnoty do promowania szerszej znajomości języków Wspólnoty Europejskiej (WE).

W czerwcu 1984 r. ministrowie państw członkowskich zobowiązali się do wdrożenia programu, którego celem byłoby wsparcie działań zmierzających do opanowania przez dzieci dwóch języków obcych, zanim wyrosną z ustawowego wieku szkolnego. Nie ma jednak gwarancji,

że wszystkie państwa członkowskie będą się starały, aby osiągnąć ten cel.

Poza kilkoma wyjątkami, polityka WE przybiera dla państw członkowskich raczej formę zaleceń niż ustawodawstwa wymagającego podjęcia przez nie działań. Podobne porozumienia zostały zawarte, aby ułatwić:

- mobilność studentów i nauczycieli;
- edukację z zakresu bieżących spraw Unii Europejskiej;
- przejście z życia szkolnego do zawodowego;
- edukację osób niepełnosprawnych;

- kampanie promujące umiejętność czytania i pisanie;
- wprowadzenie nowych technologii informatycznych.

PROGRAMY UNIJNE DLA SZKOLNICTWA

W czerwcu 1999r. ministrowie edukacji państw należących do Unii Europejskiej oraz 14 innych państw europejskich (w tym także Polski) podpisali Deklarację Bolońską, która zakładała dążenie do stworzenia do 2010 r. Europy bez granic i barier w dziedzinie edukacji, czyli otwartej przestrzeni edukacyjnej w państwach Unii i krajach stowarzyszonych. Ma to zostać osiągnięte poprzez:

- wzmocnienie europejskiego wymiaru w edukacji na wszystkich jej poziomach, od przedszkola po uniwersytety;
- europejskiej tożsamości i poczucia jedności wśród mieszkańców zjednoczonej Europy;
- promowanie znajomości mniej popularnych języków krajów członkowskich, co ma doprowadzić do lepszego zrozumienia i solidarności między mieszkańcami Wspólnoty;
- promocję wymiany i współpracy w dziedzinie edukacji za pośrednictwem:
  - wyjazdów do innych placówek edukacyjnych;
  - rozwijania nauczania korespondencyjnego;
  - wspierania systemów wymiany informacji;
  - wprowadzanie innowacji w metodach nauczania, poszukiwanie wspólnych rozwiązań
- zgodnych z założeniami unijnej polityki edukacyjnej przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii.

Pomimo, że systemy oświaty poszczególnych państw są wzajemnie porównywane i oceniane, edukacja jest sprawą indywidualną każdego państwa Unii Europejskiej. Wprawdzie Unia dąży do wyrównywania szans edukacyjnych, nie oznacza to jednak unifikacji systemów oświaty czy programów nauczania.

Każdy kraj sam decyduje, jakich metod kształcenia używa i za pomocą jakich środków to czyni. Wzbogacane są one natomiast o tzw. edukację europejską.

Rozwojowi edukacji sprzyja możliwość uzyskania wsparcia w ramach programów unijnych. Celowe wydaje się w tym momencie przytoczenie definicji programów oraz programów operacyjnych.

Tak więc programy są to „grupy powiązanych ze sobą projektów realizowanych w skoordynowany sposób, aby osiągnąć wspólny cel nadrzędny niemożliwy do osiągnięcia przez poszczególne projekty osobno.”¹

Natomiast programy operacyjne (horyzontalne lub regionalne) to „plany podziału środków przyznanych krajowi z funduszy strukturalnych na różne priorytety i działania, czyli „szufladki” z pieniędzmi przeznaczonymi z góry na określone cele dla określonych beneficjentów zarządzane w określony sposób przez określone instytucje.”²

W działalności Unii Europejskiej programy odgrywają szczególną rolę. Wynika to z faktu, iż projekty europejskie są zazwyczaj elementami większych przedsięwzięć, właśnie programów europejskich. Programy są więc kategorią nadrzędną w stosunku do projektów.

W ramach jednego programu realizowanych jest zazwyczaj wiele projektów.

PODZIAŁ PROGRAMÓW UNII EUROPEJSKIEJ

Dzięki działalności FRSE setki tysięcy osób w każdym wieku bez względu na wykształcenie i posiadane umiejętności miały szansę uczestniczyć w projektach edukacyjnych realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej. Udział w programach pozwala nie tylko na zdobycie wiedzy z konkretnych dziedzin, ale przede wszystkim uczy aktywności i odwagi w podejmowaniu działań, które zmieniają otaczającą nas rzeczywistość.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji jest fundacją Skarbu Państwa zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla miasta stołecznego Warszawy, Wydział XVI (Sygn. Akt XVI NS Rej. F 1647/93). Akt rejestracji był dokonany w dn. 11.10.1993 r.

Głównym celem Fundacji jest szeroko pojmowane wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce. FRSE realizuje swój cel poprzez koordynację programów edukacyjnych Unii Europejskiej i nie tylko.

¹ Grucza B.: *Podstawowe pojęcia i zasady zarządzania projektami europejskimi*, [w:], op.cit.,s.15

² Bonikowska M., op.cit.,s.13

PROGRAM Erasmus

Erasmus - jeden programów sektorowych Programu "Uczenie się przez całe życie" (Lifelong Learning Programme) wspiera finansowo oraz merytorycznie:

- partnerską współpracę europejskich placówek edukacyjnych (polegającą na realizacji wspólnego projektu);
- współpracę międzynarodową władz oświatowych
- uczestnictwo nauczycieli w kursach doskonalenia zawodowego;
- przygotowanie do pracy przyszłych nauczycieli (poprzez umożliwienie im odbycia stażu w roli asystenta).

Program jest skierowany do :

- uczniów korzystających z edukacji szkolnej do końca szkoły średniej;
- szkół określonych przez państwa członkowskie;
- nauczycieli i pozostałego personelu tych szkół;
- stowarzyszeń, organizacji non profit, organizacji pozarządowych i przedstawicieli podmiotów związanych z oświatą szkolną;
- osób oraz podmiotów odpowiedzialnych za organizację i realizację oświaty i edukację na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;
- podmiotów oferujących usługi w zakresie doradztwa zawodowego i poradnictwa, związane z jakimkolwiek aspektem uczenia się przez całe życie.

Cele szczegółowe Programu:

- rozwijanie wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości;
- pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

Cele operacyjne Programu:

- poprawa pod względem jakościowym i ilościowym mobilności, w której uczestniczą uczniowie i kadra nauczycielska z różnych państw członkowskich;
- poprawa pod względem jakościowym i ilościowym partnerstw pomiędzy szkołami z różnych państw członkowskich, tak aby objąć wspólnymi działaniami oświatowymi w okresie trwania programu przynajmniej 3 miliony uczniów;
- zachęcanie do nauki nowożytnych języków obcych;
- wspieranie tworzenia innowacyjnych treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie;
- wzmacnianie jakości i wymiaru europejskiego kształcenia nauczycieli;
- wspieranie poprawy metod dydaktycznych i zarządzania.

Działania wspierane w ramach Programu:

a. Mobilność obejmująca:

- wymianę uczniów i kadry;
- mobilność w szkołach dla uczniów oraz staże w szkołach lub przedsiębiorstwach dla kadry nauczycielskiej;
- uczestnictwo w szkoleniach dla nauczycieli i pozostałej kadry nauczycielskiej;
- wizyty studyjne i przygotowawcze w ramach działań związanych z mobilnością, partnerstwem, projektami lub sieciami (również seminaria kontaktowe);
- praktyki dla nauczycieli i przyszłych nauczycieli;

b. Tworzenie partnerstw:

- pomiędzy szkołami w celu rozwijania wspólnych projektów oświatowych dla uczniów i ich nauczycieli;
- pomiędzy instytucjami pełniącymi rolę lokalnej lub regionalnej władzy oświatowej w celu wzmacniania europejskiego wymiaru w edukacji, realizacji celów programu, rozwijania struktur współpracy międzynarodowej, w tym przygranicznej a w konsekwencji wzbogacenia oferty edukacyjnej dla uczniów

c. Projekty wielostronne

d. Wielostronne sieci

e. Inne inicjatywy ukierunkowane na wspieranie celów Programu

Kraje uczestniczące:

- 27 krajów członkowskich Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Bułgaria, Czechy, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy, Wielka Brytania
- kraje EFTA/EOG: Islandia, Liechtenstein, Norwegia
- kraj kandydujący do członkostwa w Unii Europejskiej: Turcja.³

ŻYCIE PROJEKTU

Wszystkie programy służą rozszerzaniu współpracy europejskiej w dziedzinie szeroko rozumianej edukacji. Adresowane jest w szczególności do uczniów i studentów oraz do kadry nauczającej wszelkiego typu placówek oświatowych. Programy są dość szeroko rozbudowane i podzielone na poszczególne zakresy działań.

Programy unijne służą rozpowszechnianiu informacji dotyczących równoważności dokumentów o wykształceniu w różnych krajach.

Aby ową współpracę nawiązać, niezbędne jest przygotowanie projektu, a następnie rozesłanie do potencjalnych partnerów. Istotne jest również zaangażowanie w proces poszukiwań innych instytucji, które mogą być na tym etapie pomocne. Instytucje te w programach europejskich nazywa się partnerami społecznymi. Są nimi samorzady lokalne, organizacje pozarządowe oraz media szczebla lokalnego i regionalnego. Warto zwrócić na to uwagę, tym bardziej, że unijne fundusze coraz częściej będą skierowane do tych, którzy swoimi działaniami obejmują jak najszersze kręgi i grupy społeczne. Oznacza to, że tak jak szkoła premiowana będzie za nawiązanie współpracy z samorządem, czy organizacjami pozarządowymi, tak i działania podejmowane przez instytucję, jak również projekty oddziałujące na szeroko rozumianą społeczność lokalną będą traktowane priorytetowo.

³ Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej DECYZJA NR 1720/2006/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 15 listopada 2006 r. ustanawiająca program działań w zakresie uczenia się przez całe życie.

Pierwszym krokiem nauczyciela, który chciałby, aby jego szkoła lub przedszkole przystąpiły do programu, jest znalezienie partnerów –nauczycieli uczących w placówkach oświatowych z krajów uprawnionych do udziału w programie, chętnych do nawiązania współpracy. Wystarczy porozumieć się z minimum jedną (w przypadku projektów dwustronnych) lub dwiema placówkami (w przypadku projektów wielostronnych) z zagranicy. Po nawiązaniu kontaktu e- mailowego partnerzy ustalają obszar wspólnych zainteresowań, wybierają temat przyszłego projektu, decydują też, która instytucja będzie pełnić rolę koordynatora grupy projektowej, a następnie ustalają zadania, jakie chcieliby razem realizować oraz terminy ich wykonania.

Mamy dwa rodzaje Partnerskich Projektów Szkół: wielostronne i dwustronne. W projekcie wielostronnym muszą wziąć udział co najmniej 3 uprawnione szkoły z trzech różnych krajów uczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie”, w projekcie dwustronnym udział biorą dwie szkoły z dwóch różnych krajów. Kraje uprawnione do udziału w programie, to: 27 krajów członkowskich UE oraz Norwegia, Lichtenstein, Islandia, Turcja, Chorwacja, Macedonia. W projekcie co najmniej jedna ze szkół musi być z kraju członkowskiego UE. Wprawdzie przy współpracy wielostronnej już trzy placówki mogą realizować projekt, jednak optymalna liczba partnerów to 4-6. Należy pamiętać, że przy minimalnej dopuszczalnej liczbie partnerów (3), niedopełnienie formalności na etapie składania wniosku przez choćby jednego z nich może spowodować, że projekt nie będzie realizowany.

W każdym kolejnym roku termin składania wniosków ustalany jest przez Komisję Europejską i dlatego na początku danego roku należy sprawdzić go na stronie internetowej Narodowej Agencji.

Wniosek o dofinansowanie przygotowuje się dopiero wówczas, kiedy proces planowania projektu zostanie zakończony i kiedy zostanie osiągnięta zgoda wszystkich partnerów co do jego kształtu i zakresu. Należy pamiętać, aby nie zaczynać pracy nad planem projektu od wypełniania wniosku- zawsze powinien być to etap końcowy, w przeciwnym razie ryzykujemy, że wniosek będzie wypełniony chaotycznie, a treść nieprzemyślana.

Projekty trwają dwa lub trzy lata. Rozpoczęcie realizacji projektu tego roku następuje od sierpnia danego roku a zakończenie w lipcu dwa lata później . Oznacza to, że wszystkie działania powinny być podejmowane w tym okresie – zarówno działania lokalne jak i wyjazdy zagraniczne (mobilności).⁴

⁴ Mobilność jest to wyjazd zagraniczny jednej osoby. Tak więc np. 4 mobilności = dwa wyjazdy zagraniczne dwóch osób *lub* jeden wyjazd czterech osób *lub* cztery wyjazdy jednej osoby.

Wnioski są poddawane ocenie formalnej (polegającej na sprawdzeniu, czy wniosek jest dokładnie i poprawnie wypełniony, właściwie podpisany i podstemplowany, czy wpłynął w terminie, czy instytucja wnioskująca jest uprawniona do otrzymania dofinansowania itp.). Oceny formalnej dokonują pracownicy Narodowej Agencji. Następnie Narodowe Agencje we wszystkich krajach biorących udział w programie sprawdzają między sobą wiarygodność podawanych we wnioskach danych. Po tym etapie wniosek poddawany jest ocenie merytorycznej. Trafia do rąk dwóch niezależnie od siebie oceniających ekspertów zewnętrznych (wyłonionych w konkursie). Ocena wystawiana jest w punktach – im więcej punktów, tym większe szanse na otrzymanie dotacji. Od roku 2009 wniosek poddawany jest ocenie merytorycznej jedynie w kraju szkoły koordynującej projekt. W wyniku pracy ekspertów ze wszystkich krajów programu powstaje jedna, wspólna lista rankingowa projektów. Finansowanie projektów w danym kraju odbywać się będzie w kolejności miejsc zajmowanych na liście, aż do wyczerpania środków budżetowych przewidzianych na dany rok. Po ostatecznych ustaleniach wszystkie szkoły polskie otrzymują informację o wynikach procedury selekcyjnej. Szkoły, których projekty uzyskały akceptację do realizacji zapraszane są do podpisania umowy z Narodową Agencją. W Polsce Narodowa Agencja podpisuje umowę z organem prowadzącym daną placówkę.

PARTNERSKIE PROJEKTY Erasmus plus.

Celem jest wzmacnianie europejskiego wymiaru w edukacji poprzez promowanie współpracy między lokalnymi i regionalnymi władzami oświatowymi w Europie, realizacja celów programu, a w konsekwencji wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów.

Partnerstwa w ramach programu dają możliwość wzajemnego uczenia się, wymiany najlepszych praktyk, rozwijania struktur współpracy międzynarodowej, w tym przygranicznej.

W Erasmus plus mogą brać udział jednostki samorządu terytorialnego na poziomie gminy, powiatu i województwa oraz kuratoria oświaty we współpracy z co najmniej jedną szkołą uprawnioną do udziału w programie oraz co najmniej jedną instytucją, organizacją działającą w danym regionie w obszarze edukacji (między innymi: kluby młodzieżowe, sportowe, stowarzyszenia rodziców, lokalne placówki doskonalenia nauczycieli, przedsiębiorstwa, muzea).

Partnerstwo składa się z dwóch konsorcjów (zawierających jednostkę samorządu terytorialnego lub kuratorium oświaty, szkołę i inną organizację) z dwóch krajów uczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie”, w tym jeden z krajów musi być członkiem Unii Europejskiej.

Wniosek o dofinansowanie realizacji projektu składa jednostka samorządu terytorialnego lub kuratorium oświaty, które pełnią rolę koordynatora w regionie i ponoszą odpowiedzialność za rozliczenie finansowe projektu.

Tematyka projektów może dotyczyć dowolnego tematu dotyczącego edukacji szkolnej istotnego dla obu współpracujących w ramach projektu regionów np. zarządzania szkołą, współpracy szkół z partnerami lokalnymi, redukcji przedwczesnego porzucania nauki, przedsiębiorczości, integracji uczniów rodziców migrujących.

Formy aktywności podczas realizacji projektu

- spotkania robocze wszystkich partnerów w projekcie
- wymiany pracowników zaangażowanych w edukację szkolną
- badania, studia przypadków
- job shadowing
- wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk
- peer learning
- konferencje, seminaria, warsztaty
- letnie szkoły
- kampanie informacyjne
- publikacja i upowszechnianie materiałów
- językowe przygotowanie personelu uczestniczącego w projekcie
- auto ewaluacja
- upowszechnianie rezultatów projektu

Budżet projektów konstruowany jest w oparciu o ryczałtową kwotę przeznaczoną na pokrycie kosztów mobilności (wyjazdów zagranicznych) w wysokości zależnej od liczby planowanych wyjazdów oraz odległości dzielącej współpracujące regiony oraz kwotę obliczaną w oparciu o realne wydatki, z przeznaczeniem na pozostałe działania w projekcie.

Finansowanie projektu.

Wypłata przyznanego dofinansowania odbywa się w dwóch ratach - pierwsza rata stanowi 80% wartości dofinansowania i wypłacana jest po podpisaniu umowy na realizację projektu, druga rata wypłacana jest po zakończeniu realizacji projektu i zatwierdzeniu raportu końcowego beneficjenta, i stanowi 20% wartości dofinansowania, jeżeli wynika to z rozliczenia.

Wniosek aplikacyjny składa się z następujących części:

- dane instytucji biorących udział w projekcie
- oświadczenie
- opis specyfiki regionów, z których pochodzą partnerzy projektu
- cele oraz sposób ich osiągnięcia i tematyka projektu
- opis działań podejmowanych w ramach projektu, w tym: podział zadań między partnerami oraz opis sposobu zarządzania projektem i komunikacji między partnerami
- wpływ projektu na beneficjentów i środowisko, europejska wartość dodana oraz ewaluacja
- zgodność z celami programu
- upowszechnianie i wykorzystanie rezultatów projektu
- zapewnienie trwałości rezultatów projektu
- harmonogram działań oraz mobilności
- budżet projektu

ZAKOŃCZENIE

Warunkiem niezbędnym do podniesienia ogólnego poziomu wykształcenia społeczeństwa jest zapewnienie powszechnego dostępu do edukacji. Należy zatem eliminować oddziaływanie czynników utrudniających lub uniemożliwiających uczestnictwo w systemie oświaty, a więc zdobycie wykształcenia lub kontynuację kształcenia. Szczególnie uzasadnione jest wsparcie skierowane do uczniów pochodzących z obszarów wiejskich, na których czynniki geograficzne i ekonomiczne, negatywnie oddziałują w zakresie szans edukacyjnych.

Wymiernym czynnikiem sukcesu projektu jest zadowolenie samych odbiorców wsparcia, czyli uczniów, nauczycieli i partnerów projektów. Ponadto realizacja przebiegała i przebiega w sposób sprawny i skuteczny, a wskaźniki realizacji finansowej i rzeczowej projektów z roku na rok były coraz lepsze.

Pokazuje to również jak ważnym elementem przy zarządzaniu projektami europejskimi jest doświadczenie osób zaangażowanych bezpośrednio przy obsłudze przedsięwzięć.

Wiedza nauczycieli zdobyta przy dotychczasowej realizacji projektów jest niezbędna przy aplikowaniu o środki z Unii Europejskiej.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki jest największym w historii Unii Europejskiej programem wspólnie finansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego. Na jego realizację przewidziane jest 11,4 mld EUR, z czego ponad 9,7 mld EUR stanowią środki EFS, a pozostałe 1,7 mld EUR to środki krajowe. Program składa się z dziesięciu Priorytetów, z których szczególne znaczenie dla sektora edukacji ma Priorytet III (Wysoka jakość systemu oświaty) oraz Priorytet IX, będący odpowiednikiem Działania 2.2. ZPORR

(Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach). Na skutek ostatecznych negocjacji między stroną polską a przedstawicielami Komisji Europejskiej jakie miały miejsce dnia 11.06.2007r., działania z związane z programami rozwojowymi szkół przeniesiono z Priorytetu III do IX.

W ramach priorytetów edukacyjnych realizowane będzie wsparcie na rzecz modernizacji i wdrażania reform w systemie edukacji, ukierunkowanych na podwyższenie jakości efektywności kształcenia, odpowiadających warunkom gospodarki opartej na wiedzy.

Wsparcie udzielane w tym obszarze będzie przyczyniać się do:

- efektywnego zarządzania systemem edukacji;
- doskonalenia programów nauczania i uzupełniania ich o elementy innowacyjne;
- wzmocnienia efektywności systemu szkolenia i doskonalenia kadr edukacji.

Ponadto przewidziane jest:

- dostosowanie programów i kierunków nauczania do wymogów rynku pracy;
- podnoszenie kompetencji i poziomu wiedzy uczniów i studentów w zakresie nauk o znaczeniu kluczowym dla gospodarki;
- nawiązywanie współpracy między instytucjami systemu edukacji a przedsiębiorstwami i sektorem badawczo – rozwojowym.

Ponieważ sytuacja jednostek na rynku pracy w dużym stopniu jest zdeterminowana dostępem do odpowiedniej jakości edukacji i możliwościami korzystania z jej usług, wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia będzie jednym z głównych kierunków

działań. Podejmowane będą również działania nakierowane na upowszechnienie kształcenia ustawicznego osób dorosłych podnoszących kwalifikacje lub uzupełniających wykształcenie w formach szkolnych lub pozaszkolnych oraz działania zmierzające do rozwoju szkół wyższych.

Spośród wachlarza nowych możliwości jakie stwarza Program Operacyjny Kapitał Ludzki, pracownicy szkoły powinni angażować się w takie projekty, które będą odpowiedzią na potrzeby uczniów w zakresie wsparcia ich edukacji.

Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego, stanowi wyjątkową szansę na rozwój społeczny szkół. Unikalność tej szansy wiąże się między innymi ze skalą wsparcia dla beneficjentów.

Jednak warunkami powodzenia w skali kraju jest uczestnictwo wszystkich zainteresowanych podmiotów, sprawny, prosty system wdrażania, zapewnienie środków na współfinansowanie oraz dobre przygotowanie projektodawców.